

07.YİT / REV.01 HAVA ARACI YAKIT İKMAL HİZMETLERİ TALİMATI

ONAY TÜRÜ	AD SOYAD	UNVAN	TARİH	İMZA
HAZIRLAYAN	Mehmet ÇAY	OCC ŞEFİ		
GÖZDEN GEÇİREN	Tuğba BAYSAL KARGIN	KALİTE VE SMS ŞEFİ		
ONAYLAYAN	Abdülkadir GÜNAY	KURTARMA VE YANGINLA MÜCADELE ŞEFİ		
ONAYLAYAN		APRON YÖNETİM ŞEFİ		
ONAYLAYAN	Günay BİNGÖL	İŞLETME MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	Hüseyin ALP	TEKNİK SİSTEMLER MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	İsmet ŞAHİN	GÜVENLİK MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	Esra ÖNAL	İNSAN KAYNAKLARI MÜDÜRÜ		

NOT :

Tüm dokümanların kontrollü ve yasal geçerliliği olan asıllarına Intranet Portalımızda yer alan Kalite sekmesinden ulaşabilirsiniz. Söz konusu alan dışındaki tüm basılı ve elektronik kopyalar kontrolsüz kopyadır.

07.YİT / REV.01 HAVA ARACI YAKIT İKMAL HİZMETLERİ TALİMATI

ONAY TÜRÜ	AD SOYAD	UNVAN	TARİH	İMZA
ONAYLAYAN	Muhammed Vefa ARIKAN	EĞİTİM MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN		NÖBETÇİ MEYDAN MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	Bülent TOPDEMİR	MALİ İŞLER MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	Hüseyin CEBECİ	SATINALMA MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	Hüseyin Avni BÜYÜK	YAPIM İŞLERİ VE ÇEVRE MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	Müjde ÇELEBİ BULAMUR	KALİTE VE SMS MÜDÜRÜ		
ONAYLAYAN	Ömer Burçin AKSAKALLI	MÜŞAVİR AVUKAT		
ONAYLAYAN	Ahmet Ali CIDIK	GRUP BAŞKANI		
ONAYLAYAN	Faruk KACIR	GENEL MÜDÜR		

NOT :

Tüm dokümanların kontrollü ve yasal geçerliliği olan asıllarına Intranet Portalımızda yer alan Kalite sekmesinden ulaşabilirsiniz. Söz konusu alan dışındaki tüm basılı ve elektronik kopyalar kontrolsüz kopyadır.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ONAY SAYFASI	1
İÇİNDEKİLER	3
1. AMAÇ	4
2. KAPSAM	4
3. TANIMLAR VE KISALTMALAR	4
4. GÖREV VE SORUMLULUKLAR	4
5. REFERANSLAR	4
6. UYGULAMA YÖNTEMLERİ	4
6.1 SORUMLULUK	4
6.2 GENEL ESASLAR	4
6.3 YAKIT İKMAL SIRASINDA ALINACAK ÖNLEMLER	6
6.4 HAVA ARACI İÇİNDE YOLCU VARKEN VEYA HAVA ARACINA YOLCU İNİŞ/BİNİŞİ ESNASINDA ALINACAK TEDBİRLER	6
6.5 YAKIT HİDRANT SİSTEMİ ACİL DURUM BUTONLARI	7
6.6 YAKIT DÖKÜLMESİ DURUMUNDA UYGULANACAK USULLER	7
7. EKLER	8
8. DEĞİŞİKLİK TABLOSU	9

1. AMAÇ

a. Bu talimatın amacı; Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı Hava Tarafında Hava Aracı Yakıt İkmal Hizmetlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarının belirlenmesidir.

2. KAPSAM

a. Bu talimat hükümleri Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı'nda hava tarafında bulunan ve faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşları kapsar, yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer ve aksi belirtilmedikçe yürürlükte kalır.

3. TANIMLAR VE KISALTMALAR

Kasıtlı olarak boş bırakılmıştır.

4. GÖREV VE SORUMLULUKLAR

- a. Bu Talimat'ın hazırlanmasından, takibinden OCC Şefliği ve içeriği hakkında tüm personelin bilgilendirilmesinden ilgili kurum ve birim yetkilileri sorumludur.
- b. Bu Talimat'ın yayımlanarak yürürlüğe girmesinden Kalite ve SMS Müdürlüğü sorumludur.
- c. Bu Talimat OCC Şefliği tarafından hazırlanmış olup, ilgili kurum ve birim yöneticileri, Grup Başkanı ve Genel Müdür tarafından onaylanmıştır.
- d. a, b ve c fıkrasında adı geçen yetkililer bu Talimat'ın uygulanmasından sorumludur.

5. REFERANSLAR

- a. SHGM Havaalanlarında Akaryakıt İkmaline İlişkin Talimat (Taslak)
- b. JIG-1 (Aviation Fuel Quality Control & Operating Standards for Into-Plane Fuelling Services),
- c. İlgili SHGM ve IATA Dokümanları,
- d. SHT-OPS1 Dokümanı,
- e. Havayolu Ground Operation Manuel'leri

6. UYGULAMA YÖNTEMLERİ**6.1 SORUMLULUK**

a. Bu talimat hükümlerinin yerine getirilmesi hususunda Sabiha Gökçen Havalimanında faaliyet gösteren tüm kurumlar sorumludur.

6.2 GENEL ESASLAR

- a. Yakıt ikmal hizmetlerinde kullanılan yakıt hidrant sistemi ve bununla ilişkili acil durum butonları dahil tüm sistemler, tanker, dispenser vb. araçlar, araçlara ait her türlü teçhizat, hortum vb. aparatlar bakımlı, temiz ve emniyetli bir şekilde hizmet verecek durumda bulundurulacaktır.
- b. Yakıt ikmal aracı (Tanker/Dispenser) operatörü normal şartlarda 25 km/saat, olumsuz meteorolojik koşullarda 10 km/saat, uçak etrafında yürüme hızını aşmayacak hız limitlerine uyacak, özellikle park yeri giriş çıkışları ve uçak etrafı olmak üzere tedbirli olacaktır.
- c. Yakıt hizmet kuruluşları, ikmal duruş planlarını ikmal duruş planlarını (park pozisyonu) her uçak park yeri için hazırlamalıdır. Bu plan duruş numarası ve yeri, uçak tipleri (duruş yerini kullanması muhtemel bütün uçaklar dahil), hidrant pitlerinin ve hidrant acil durdurma butonlarının (varsa) yerleri, ikmal aracı yaklaşma ve uzaklaşma yolları (renkli oklarla gösterilecektir), ikmal esnasında ikmal aracı park pozisyonu konumunu kapsamalıdır.
- d. Yakıt hizmet kuruluşları, havalimanında genel yakıt ikmal düzenini etkileyecek ve havalimanı operasyonlarının planlamasını etkileyecek bakım veya ikmal aksaklıkları hususunda HEAS'a ivedi bilgi verecektir.
- e. Hangar önlerinde, düzensiz park yerlerinde ve benzeri alanlarda yakıt hizmet kuruluşu ile hava aracı sorumlusu arasında koordinasyon sağlanarak, yakıt ikmal hizmeti için uygun koşullar sağlanarak yakıt ikmal hizmeti verilecek/alınacaktır.

- f.** De-Icing / Anti-Icing uygulaması devam eden uçaklara ve zeminde bu sıvılara ilişkin birikinti bulunan bölgelerde yakıt ikmal hizmeti verilmeyecektir.
- g.** Yakıt hizmet kuruluşları, hizmet verecekleri uçakları takip edecekler, havalimanındaki farklı apronlarda verilen hizmet yoğunluğuna göre uygun miktarda araç, ekipman ve personel planlaması yapacaktır.
- h.** Hangar vb. kapalı alanlarda yakıt ikmali yapılmayacaktır.
- i.** Yakıt hizmet kuruluşu, ikmal aracına "YAKIT SINIF TANIMLAMASI", "YANICI MADDE", "ARACIN ÖNÜNÜ BOŞ BIRAKINIZ", "SİGARA İÇİLMEZ", Şirket İsmi, Araç Filo Numarası, Acil Durum Butonlarının Yerini belli eden işaretleri veya sembolleri yerleştirmelidir.
- j.** İkmal araçlarının her iki tarafında, kolay ulaşılabilir raflarda kullanıma hazır, asgari 1'er tane 12 kilogramlık ve kabini içerisinde asgari 1 tane 1 kilogramlık yangın söndürme tüpü bulundurulmalıdır.
- k.** Hava aracı beacon ve seyrüsefer ışıkları sönmeyen yakıt ikmali için hava aracı altına giriş yapılmayacaktır.
- l.** Hava aracı altında hizmet veren tüm araçlar, Kurtarma ve Yangınla Mücadele araçlarının harekât sahasını ve uçağa acil müdahale için gidiş yolunu engellemeyecek şekilde konuşlandırılacaktır.
- m.** Akaryakıt hidrant piti, kapakları ve dispenser bağlantı hortumlarının diğer hizmet araçları tarafından hasar görmemesi için park yerinde hizmet veren tüm kurum ve kuruluşlar tarafından gerekli emniyet tedbirleri alınacaktır.
- n.** Yakıt ikmali esnasında hava aracı altında hizmet veren tüm araç, gereç ve teçhizatın kıvılcım oluşturmaması için gerekli bakımlarının yapılmış olmasından ilgili hizmet kuruluşları sorumludur.
- o.** Hava aracı yakıt ikmalinde çalışanlar çakmak ve kibrit taşımayacaklardır.
- p.** Yakıt ikmal personeli üzerinde, düştüğünde kıvılcıma sebep olabilecek tornavida vb. eşya bulundurmuyacak, kaygan tabanlı ve kıvılcım çıkarabilecek türden tabanlı ayakkabılar kullanmayacaktır.
- q.** Yakıt ikmali başlamadan önce hava aracı ve yakıt ikmal aracı arasında topraklama ve/veya eşitleme için gerekli emniyet tedbirleri havayolu ve yakıt hizmet kuruluşu tarafından alınacaktır.
- r.** Akaryakıt ikmal tankerleri arasında yakıt transferi yapılmayacaktır. Yapılması gereken acil durumlar ortaya çıktığında meydan otoritesi ile irtibata geçilecektir.
- s.** Akaryakıt ikmal araçları için park yeri olarak tahsis edilmiş bölgenin emniyetini sağlamak yakıt hizmet kuruluşunun sorumluluğundadır.
- t.** Helikopterlerde pervaneler durmadan yakıt ikmaline başlanmayacaktır.
- u.** PAT sahada görev yapan her personel yakıt döküldüğünü gördüğü durumlarda mümkün olan tedbirleri alarak derhal meydan otoritesine bilgi verecektir.
- v.** Hava aracı yakıt ikmal faaliyetleri ile ilişkili olarak bu talimat içinde yer alan hususlar konu ile ilişkili yayınlanmış uluslararası ve ulusal mevzuat hükümlerini ortadan kaldırmaz. Hava aracı yakıt ikmal faaliyetleri esnasında ayrıca aşağıdaki dokümanların gereği ilgili kuruluşlar tarafından yerine getirilecektir.

1. JIG-1 dokümanı (Aviation Fuel Quality Control & Operating Standarts for Into-Plane Fuelling Services),
2. İlgili SHGM ve IATA dokümanları,
3. SHT-OPS1 dokümanı,
4. Havayolu Ground Operation Manuel'leri

6.3 YAKIT İKMAL SIRASINDA ALINACAK ÖNLEMLER

- a.** Yakıt ikmal aracının önü yakıt ikmali esnasında açık olacaktır. Acil durumlarda hava aracından çabuk uzaklaşabilmesi için yakıt ikmal aracı önündeki manevra alanı diğer hizmet araçları tarafından işgal edilmeyecektir. Aksi durumda ikmal operasyonu aracın çıkış yönü açık olana kadar durdurulacaktır.
- b.** Yakıt ikmal personeli yakıt ikmaline başlamadan ve yakıt ikmali sonrasında yakıt ikmal aracının etrafında tam tur ile emniyet kontrolü yapacak, ikmal aracı önünde araç ve benzeri engel teşkil eden unsur varsa çektirilmesini koordine edilecek, operatör uçağa yaklaşmadan önce fren kontrolü yapacak, havalandırmalar ile araçlar arasında uygun mesafe bırakılacak, özellikle uçak kanat komponent/flap durumları ve aşağı yönlü uzantısı bulunan ayırık kılçık kanatçıklar göz önünde bulundurulacak, ikmal duruş planına uygun konumlanacak, geri manevra ihtiyacında marshalling hizmeti alacaktır.
- c.** Yakıt ikmali esnasında yakıt hizmet kuruluşu tarafından flamalar, emniyet şeritleri ya da yüksek görünümlü kukalar ile ikmal sahası emniyete alınacaktır.
- d.** Yakıt ikmal esnasında hava aracına bakım onarım yapılmayacaktır.
- e.** Yakıt ikmali sırasında yakıt sızma, dökülme ve taşma durumu olursa yakıt ikmali derhal durdurulacak, gerekli emniyet tedbirleri alınarak meydan otoritesine bilgi verilecektir.
- f.** Yakıt ikmali esnasında hava aracı altında en az 6m çapında olan yakıt ikmal emniyet bölgesi içinde cep telefonu ve özel donanımlı telsizler hariç (Exproof ve Atex) telsiz kullanılmayacaktır. Kullanıldığı durumlarda yakıt ikmali durdurulacaktır.
- g.** PAT sahasında çalışan diğer hizmet araçları, yakıt verilirken uçak kanat altından geçmeyecek ve park etmeyecektir.
- h.** Yakıt ikmali esnasında elektrik aletleri, matkap veya kıvılcım çıkarabilecek her tür cihaz, araç, gereç ve teçhizat, ark üreten cihazlar, fotoğraf flaşları ve elektronik cihazlar kullanılmayacaktır.
- i.** Apron üzerinde ve yakıt ikmalinin yapıldığı yerin yakınında yanan sigara, puro, pipo, açık alevli ısıtıcılar, kaynak ve kesme aletleri, alevli meşaleler ve açık alevli herhangi bir nesne kullanılmayacaktır.
- j.** Yakıt ikmali esnasında herhangi bir nedenden yedek güç kaynağı stop etmişse yakıt ikmali bitene kadar tekrar çalıştırılmayacaktır. Çalıştırılması gerekiyor ise yakıt ikmali durdurulacaktır.
- k.** Çalışan ya da test halindeki radar cihazları yakınında yakıt ikmali yapılmayacaktır.
- l.** Şimşek ve gök gürültülü yoğun hava hadiselerinde yakıt ikmali yapılmayacaktır, yapılıyor ise ara verilecektir.
- m.** Uçak iniş takımları veya gövdenin normalden fazla ısındığının tespiti durumunda Kurtarma ve Yangınla Mücadele Şefliği'ne haber verilecek ve bu esnada yakıt ikmali yapılmayacaktır.
- n.** Yakıt ikmali sırasında mutlaka yeterli özellik (BC tipinde) ve miktarda yangın söndürücü ekipman hazır bulundurulacaktır.
- o.** İkmal esnasında yakıt taşma durumuna karşı dikkatli olunacak, sistemler sürekli gözden geçirilecektir.

6.4 HAVA ARACI İÇİNDE YOLCU VARKEN VEYA HAVA ARACINA YOLCU İNİŞ/BİNİŞİ ESNASINDA ALINACAK TEDBİRLER

- a.** Yolcu alımı sırasında, yolcular hava aracı içindeyken ya da yolcu indirme sırasında Kurtarma ve Yangınla Mücadele aracı refakati olmadan kesinlikle yakıt ikmali yapılmayacaktır.
- b.** Yolcu alımı sırasında, yolcular hava aracı içindeyken ya da yolcu indirme sırasında yakıt ikmali ve yakıt boşaltımı ile ilgili olarak havayolunun ilgili mevzuatında belirtilen talimat uygulanacaktır.
- c.** Körük bağlantısı olmayan açık park yerlerinde uçağın her iki kapısına da merdiven yanaşmış olacaktır.
- d.** Yakıt ikmali sırasında hava aracına binen veya inen yolcular yakıt ikmal alanı içinden geçirilmeyecektir.

- e.** Hava aracında yakıt buharının mevcudiyetinin tespit edilmesi halinde ya da yakıt ikmali ve boşaltımı sırasında herhangi bir başka tehlikenin ortaya çıkması halinde, yakıt ikmal ve boşaltım işlemi vakit geçirmeksizin durdurulacaktır.
- f.** Hava aracında acil durum tahliyesinde kullanılabilecek olan acil çıkış kapılarının alt kısmı ile slide açılma alanlarında araç, gereç, teçhizat ve insan bulunmaması sağlanacaktır.
- g.** Helikopterlerde içinde yolcu varken yakıt ikmali yapılmayacaktır.

6.5 YAKIT HİDRANT SİSTEMİ ACİL DURUM BUTONLARI

- a.** Hidrant sistemi acil durum butonları, açık park pozisyonlarında aydınlatma direklerinin altına, terminal önündeki park pozisyonlarında ise körük altındaki direklere yerleştirilmiştir.
- b.** Yakıt hidrant sistemi için acil durum olarak nitelendirilen aşağıdaki durumlarda acil durum butonu kullanılmalıdır.
1. Hidrant dispenserlerinin, ikmal için hidrant pitlerine bağlanıp yakıt verdiği zamanlarda aprondaki görevli araçların pit bağlantı noktalarına kaza ile vurması durumunda,
 2. Park pozisyonlarındaki yakıt hidrant pitlerinden ya da hidrant vana odalarından ikmal sırasında ya da diğer zamanlarda yakıt kaçağı olduğu tespit edildiğinde,
 3. Yakıt hidrant sistemi le ilgili her türlü kaza ve yangın durumu oluştuğunda

6.6 YAKIT DÖKÜLMESİ DURUMUNDA UYGULANACAK USULLER

- a.** Yakıt ikmali esnasında veya herhangi bir nedenle yakıt dökülmesi durumunda ilgili hizmet kuruluşu tarafından gerekiyorsa yakıt dökülen bölgedeki insanlar bölgeden uzaklaştırılarak, etkileyen araçlar durdurulup teçhizat emniyete alınarak, bölgesi ve büyüklüğü hakkında derhal Meydan Otoritesine bilgi verilecektir.
- b.** Alınan bilgi vakit geçirmeden HEAŞ Nöbetçi Meydan Müdürlüğü, HEAŞ KYM Şefliği, HEAŞ Apron Yönetim Şefliği ve DHMİ Kule arasında paylaşılacaktır.
- c.** Havayolu yetkilileri, hizmetle ilgili gerekli personel ve HEAŞ KYM personeli hariç konu ile ilgili olamayan kişiler yakıtın döküldüğü sahaya girmeyecektir.
- d.** HEAŞ Apron Yönetim Şefliği ilgili saha etrafında motorlu taşıtların kullanılmamasını sağlayarak gerekli emniyet tedbirlerini alacak/alınmasını sağlayacaktır.
- e.** Dökülen yakıt miktarının durumuna bağlı olarak ilgili saha derhal yakıt sızdırmazlık özelliği bulunan teçhizatla ilgili akaryakıt hizmet kuruluşu tarafından izole edilecek ve temizlik çalışması yapılacaktır.
- f.** KYM Şefliği, haber alınır alınmaz bölgeye giderek yangın emniyet tedbirleri alacaktır. Yangın emniyet tedbirlerinin alınmasında ilgili hizmet kuruluşu KYM ekiplerine yardımcı olacaktır.

7. EKLER

Kasıtlı olarak boş bırakılmıştır.

8. DEĞİŞİKLİK TABLOSU

Rev No	Tarih	Değişiklik İçeriği
ORJ	2014	İlk Yayın
REV.1	02.03.2023	<p>6.UYGULAMA YÖNTEMLERİ</p> <p>6.2 GENEL ESASLAR bölümünde;</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>b maddesi</u> ve <u>i maddesi</u> revize edilmiş• <u>c maddesi</u>, <u>d maddesi</u>, <u>e maddesi</u>, <u>f maddesi</u>, <u>g maddesi</u>, <u>j maddesi</u> yeni eklenmiştir.• <u>v maddesinin</u> >ii maddesine "SHGM" ibaresi eklenmiştir. <p>6.3 YAKIT İKMALİ SIRASINDA ALINACAK ÖNLEMLER bölümünde;</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>b maddesi</u> yeni eklenmiş,• <u>i maddesinde</u> geçen "15 m" ibaresi çıkartılmıştır. <p>6.4 HAVA ARACI İÇİNDE YOLCU VARKEN VEYA HAVA ARACINA YOLCU İNİŞ/BİNİŞİ ESNASINDA ALINACAK TEDBİRLER bölümünde;</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>b maddesinde</u> "SHT OPS1 Ek6'da" ibaresi çıkartılmıştır.